

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
2.Bhar.340/2025/6.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2026. április hó 9. napján megtartott tanácsülésen meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt N.L. és társai vádlottakkal szemben indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2025. július 8. napján kihirdetett ügyszám számú ítéletét megváltoztatja.

A N.L. vádlott terhére egységesen társtettesként elkövetett csalás büntetteként értékelt cselekmények közül a 39. tényállási pont szerinti cselekményt mellőzi.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság a 2023. december 15. napján kihirdetett, ügyszám1. számú ítéletével N.L. vádlottat bűnösnek mondta ki 11 rb. csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, a (3) bekezdés b) pont], 1 rb. folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés (2) bekezdés bc) alpont, a (3) bekezdés b) pont], 8 rb- társtettesként elkövetett csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, a (3) bekezdés b) pont], 13 rb. csalás vétségében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont], 1 rb. társtettesként elkövetett csalás vétségében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont], 13 rb. hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §], és 5 rb. társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében. [Btk. 345. §]

[2] Ezért öt halmazati büntetésül, 3 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és mellékbüntetésül 4 év közügyek gyakorlásától eltiltásra ítélte, azzal, hogy a szabadságvesztésből legkorábban annak 2/3 része letöltése után bocsátható feltételes szabadságra. A kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamába beszámítani rendelte a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt és a vádlottal szemben 1.419.969.-Ft erejéig vagyoneklobzást rendelt el.

[3] Elrendelte a Pesti Központi Kerületi Bíróság ügyszám2. számú jogerős ítéletével kiszabott 6 hónap tartamú, 1 év próbaidőre felfüggesztett fogházban végrehajtandó szabadságvesztés büntetés, a Budai Központi Kerületi Bíróság ügyszám7. számú jogerős ítéletével kiszabott 1 év 4 hónap tartamú, 3 év próbaidőre felfüggesztett börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetés, és a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság ügyszám8 számú jogerős ítéletével kiszabott 1 év 6 hónap tartamú, 4 évi próbaidőre felfüggesztett börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetés végrehajtását.

[4] Emellett N.L. vádlottat az ellene 3 rb. társtettesként elkövetett csalás vétsége [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont], 1 rb. társtettesként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, (3) bekezdés b) pont], és 1 rb. társtettesként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont (4) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól bizonyítottság hiányában felmentette.

[5] Rendelkezett a magánfelek kártérítés címén előterjesztett polgári jogi igényéről, a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[6] Az ítélet ellen az ügyész, a vádlott terhére fellebbezést jelentett be, a 25., a 33. és a 34. tényállási pontok kapcsán a felmentő rendelkezések miatt, ezen tényállási pontok tekintetében is a vádlott bűnösségének megállapítása, a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamának felemelése végett, míg a vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

[7] A fellebbezést a másodfokú ügyész kisebb módosítással, a 25. és a 33. tényállások tekintetében bűnösség megállapítása, egyebekben a büntetés súlyosítása érdekében tartotta fenn.

[8] A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2025. július 8. napján meghozott ügyszám számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta.

[9] Megállapította, hogy a vádlott 11 rb. csalás büntettének (Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, (3) bekezdés b) pont) minősített cselekménye 10 rendbelinek, a folytatólagosan elkövetett csalás büntettének (Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, (3) bekezdés b) pont) minősített cselekménye 2 rendbelinek és mindkét esetben társtettesként is elkövetettnek, a 13 rb. csalás vétségének (Btk. 373. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pont bc) alpont) minősített cselekménye 12 rendbelinek, a társtettesként elkövetett csalás vétségének (Btk. 373. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pont bc) alpont) minősített cselekménye 2 rendbelinek minősül. A vádlottat bűnösnek mondta ki további csalás vétségében (Btk. 373. § (1) bekezdés (2) bekezdés b.) pont bc.) alpont).

[10] A vádlott 9., 11., 30. és 39. tényállási pont szerinti cselekményeit egységesen társtettesként elkövetett csalás büntettének, a 15. és 29. tényállási pont szerinti cselekményeit egységesen csalás büntettének, a 16., 19., 20., 21., 23., 24., valamint 27. tényállási pont szerinti cselekményeit egységesen csalás vétségének, a 18. tényállási pont szerinti cselekményét egységesen társtettesként elkövetett csalás vétségének minősítette a 2 rb. hamis magánokirat felhasználása vétségében (Btk. 345. § 2., 3. tényállási pont) és a társtettesként

elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében (Btk. 345. § 10. tényállási pont) való bűnösség kimondásának érintetlenül hagyása mellett.

[11] A 36. tényállási pont vonatkozásában mellőzte N.L. bűnösnek való kimondását társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §).

[12] A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést 2 év 6 hónapra, a közügyektől eltiltás tartamát 3 évre enyhítette. A vádlottal szemben 458.100.-Ft erejéig rendelt el vagyonekmozgást.

[13] Mellőzte a Pesti Központi Kerületi Bíróság ügyszám2. számú ítéletével kiszabott 6 hónap szabadságvesztés végrehajtásának elrendelésére vonatkozó rendelkezést.

[14] Részben megváltoztatta a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezést.

[15] A vádlottat 153.459.-Ft állam javára való megfizetésére kötelezte, és megállapította, hogy az ezen túl felmerült bűnügyi költséget viseli az állam.

[16] Az ügyész a másodfokú ítéletet tudomásul vette, míg a védő fellebbezést jelentett be az ítélet ellen anélkül, hogy annak okát megjelölte volna.

[17] Az ítélet ellen a vádlott nem tett jogorvoslati nyilatkozatot.

[18] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.674/202563. számú átiratában a vádlott védőjének fellebbezését nem tartotta alaposnak.

[19] Jelezte, hogy a fellebbezés a Be. 621. § (2) bekezdése szerinti tanácsülésen elbíráلható, a védelmi fellebbezés tartalmára figyelemmel a harmadfokú felülbíralat a Be. 618. § (1) bekezdésében írtak szerint teljes körű.

[20] Megállapította, hogy az ügyben mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság az eljárási szabályok megtartásával járt el. A Fővárosi Törvényszék a fellebbezési eljárásban a Be. 590. § (1) és (2) bekezdésének, megfelelően az elsőfokú ítéletet teljeskörűen bírálta felül, az általa végzett felülbíralat eredményeként a törvényszék maga sem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amely feltétlenül az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezte volna, az elsőfokú bíróság az eljárást lényegében a perjogi szabályok betartásával folytatta le.

[21] E körben a védő – már korábban is előadott - érvelésére reagálva a törvényszék helytálló indokolással fejtette ki, hogy miért járt el helyesen az elsőfokú bíróság, amikor SZZ nyomozás során tett vallomásait felolvasással tette a tárgyalás anyagává. A védő azon hivatkozása folytán pedig, miszerint az elsőfokú bíróság annak ellenére hallgatta meg telekommunikációs eszköz útján a vádlottat, hogy a védelem a tárgyaláson való személyes meghallgatását indítványozta, megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárása nem felelt meg teljesen a perrendnek, amikor a kérdéses indítványról alakszerű formában döntött, de az

elutasítás indokait nem részletezte, és az elutasítás feltételei nem álltak fenn. Ugyanakkor meggyőző indokát adta annak, hogy a feltárt eljárási szabálysértés miatt nem alapozott meg hatályon kívül helyezést.

[22] Az ítélet érdemi felülbírálata során a törvényszék megfelelő indokolással is alátámasztva állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság logikus érvek alapján helyesen fogadta el a bizonyítékok értékelése során a tényállás alapjául a vádlott tagadásával szemben a tanúk vallomásait, valamint az azokat alátámasztó okirati bizonyítékokat, mérlegelő tevékenysége teljesskörű volt.

[23] A másodfokú eljárásban pedig nem merült fel olyan bizonyíték, amely az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét, az általa elfogadott bizonyítékok hitelességét érintette volna.

[24] A tényállás – védelem által hivatkozott – megállapítására ugyanis csak akkor kerülhetett volna csak sor, ha a bíróság a vádlott vallomását fogadja el a tényállás alapjául, és az összes többi bizonyítékot veti el.

[25] A törvényszék megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdésének a) és d) pontjai alapján részbeni megalapozatlanságban szenved, amelyet a másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján kiküszöbölt, míg a 25. tényállási pont vonatkozásában az ügyészi álláspont szerint a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja alapján, - figyelemmel a Be. 593. § (2) bekezdésében és az (5) bekezdésében írtakra is -, került sor a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölésére, a törvényszék az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő, megalapozott ítéleti tényállást állapított meg.

[26] E körben indokoltnak tartotta az utalást az irányadó felsőbbbíróági gyakorlatra, miszerint, amennyiben az elsőfokú ítélet részleges megalapozatlanságban szenved a tényállás hiányosságának pótlása, felderítetlenségének megszüntetése, az iratellenesség kiküszöbölése, avagy a helyes ténybeli következtetés levonása nem esik a felülmérlegelés tilalma alá, hanem éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze, amelyet a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja kifejezetten arra az esetre rendel alkalmazni, ha az így módosult eltérő tényállás a felmentett vádlott bűnösségének megállapításához vezethet ahogy az jelen ügyben is történt.

[27] A másodfokú ítéletben megállapított, a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében releváns, megalapozott ítéleti tényállás nagyrészt egyezik a vádirati tényállással, amelynek kisebb, a tettazonosság körében maradó kiegészítése nem sérti a vádhoz kötöttséget.

[28] A másodfokú bíróság által megállapított történeti tényállás megalapozott, hiánytalan, irathű, és mentes a logikai hibáktól és hiányosságoktól, ekként a harmadfokú eljárásban irányadó.

[29] A törvényszék az indokolási kötelezettségét is megfelelően teljesítette és a kerületi bíróságtól eltérő álláspontját kellő részletességgel megindokolta, nyomon követhető a vádlott cselekményéből a bűnösségére levont következtetéséhez vezető gondolatmenet is.

[30] Az ítéleti tényállás részbeni megalapozatlanságának orvoslása után a másodfokon eljáró törvényszék okszerű következtetést vont a vádlott bűnösségére és a cselekménye jogi minősítése is törvényes.

[31] A másodfokú bíróság helyesen minősítette az elsőfokú ítéletben megállapított minősítéstől eltérően a 22. tényállási pontban leírt vagyon elleni bűncselekményt folytatólagosan elkövetett csalás bűntettének, míg a 8. 18. és 30.tényállási pont szerinti csalás bűncselekményt társtettesként elkövetettnek.

[32] Az ítélet [139] bekezdésében a törvényszék rögzítette, hogy nem osztotta azt az elsőbírói érvelést, miszerint a 9.,11.,15.,16.,18.,19.,20.,21.,23.,24.,27.,29.,30.,36. és 39. tényállási pont szerinti cselekmények hamis magánokirat felhasználása vétségének is minősülnek, mellőzve ezen cselekmények hamis magánokirat felhasználása vétségeként (Btk. 345.§) is való minősítését. Azonban az ügyészi álláspont szerint a másodfokú bíróság pontatlanul jelölte meg az ítélet rendelkező részében és az indokolásában is azokat a tényállási pontokat, amelyek vonatkozásában mellőzni volt indokolt a hamis magánokirat felhasználása vétségekénti minősítést.

[33] A törvényszék tévesnek ítélte és az ekkénti minősítést mellőzve, a 39.) tényállási pont szerinti cselekményt egységesen társtettesként elkövetett csalás bűntettének minősítette, valójában azonban az elsőfokú bíróság sem minősítette a vagyon elleni bűncselekmény mellett a cselekményt közbizalom elleni cselekményként is.

[34] A 14.) tényállási pontot illetően pedig sem a vádirati, sem pedig az ítéleti tényállás nem tartalmazza a hamis magánokirat felhasználása vétségének valamennyi törvényi tényállási elemét.

[35] Minderre figyelemmel a másodfokú ítélet rendelkező része akként pontosítandó, hogy a vádlott 9., 11., 14. és 30. tényállási pont szerinti cselekményeit indokolt egységesen társtettesként elkövetett csalás bűntettének minősíteni.

[36] Míg az indokolás [139], és [147] bekezdéseiben a 39.) tényállási pont helyett szintén a 14.) tényállási pont feltüntetése indokolt.

[37] A másodfokú bíróság a büntetéskiszabás körében figyelembe vehető körülményeket csaknem hiánytalanul feltárta, pontosítva és kiegészítve az elsőfokú bíróság által ítéletében feltárt büntetéskiszabási tényezőket, azonban a vádlott terhére további súlyosító körülményként értékelendő a vagyon elleni bűncselekmények köztudomás szerint is jelentősen elszaporodott volta.

[38] A másodfokú bíróság annak okán, hogy 15 rb. hamis magánokirat felhasználásának vétsége vonatkozásában mellőzte a cselekmények ekként is minősítését, az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 év 6 hónapra enyhítette annak ellenére, hogy további egy rendbeli bűncselekmény elkövetésében bűnösnek mondta őt ki. A feltárt büntetéskiszabási tényezőket a súlyuknak megfelelően értékelte és a vádlott cselekményeinek tárgyi súlyához, a bűncselekmények megváltozott minősítéséhez és a bűnösségi kör bővüléséhez is igazodó tetterányos és a büntetési célokat is megfelelően szolgáló, ugyanakkor kifejezetten méltányos szabadságvesztés büntetést alkalmazott a vádlottal szemben, ehhez igazodóan indokolt volt a mellékbüntetés tartamának a mérséklése is.

[39] A másodfokú határozat meghozatalának időpontjában az elsőfokú ítéletben elsőként hivatkozott jogerősen kiszabott végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelésére már nem kerülhetett sor, ugyanis a végrehajthatósága elévült, helyesen járt el a törvényszék, amikor a végrehajtása elrendelésére vonatkozó rendelkezést mellőzte. Az ítélet indokolásának [173] bekezdése első mondatában helyesen utalt a törvényszék arra, hogy a Bv.tv. 28. § (1) bekezdés d) pontja alapján az öt évet el nem érő tartamú szabadságvesztés esetén öt év elteltével a szabadságvesztés végrehajthatósága elévül, és az elévülés határideje a Bv.tv. 29. § (1) bekezdésében írtak szerint általában a büntetést kiszabó, vagy az intézkedést elrendelő ügydöntő határozat jogerőre emelkedésének napjával, ha azonban a szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztik, a próbaidő leteltének a napjával kezdődik. Ugyanakkor ugyanezen bekezdés utolsó mondatában már tévesen hivatkozott arra, hogy az elsőként megjelölt szabadságvesztés végrehajthatósága – a jogerőre emelkedéstől számított 5 év elteltére és az azt félbe nem szakító eljárás cselekményre figyelemmel – elévült. Helyesen a próbaidő leteltétől számított öt év eltelté alapozta meg a végrehajthatóság elévülését, e körben tehát az indokolás pontosítandó.

[40] A másodfokú ítélet járulékos rendelkezései törvényesek.

[41] A kifejtettekre figyelemmel indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét a Be. 624. § (1) bekezdése alapján változtassa meg akként, hogy a vádlott cselekményeinek minősítését módosító, az egyes ott felsorolt cselekményeket egységesen vagyon elleni cselekményként minősítő rendelkezést pontosítsa akként, hogy a vádlott cselekményeit egységesen társtettesként elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, (3) bekezdés b) pont] minősítő rendelkezésből mellőzze a 39.) tényállási pont szerinti cselekményekre történő utalást, ugyanakkor állapítsa meg, hogy a vádlott 14.) tényállási pontban leírt cselekményei egységesen társtettesként elkövetett csalás büntettének (Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, (3) bekezdés b) pont) minősülnek.

[42] Egyebekben a másodfokú ügydöntő határozatot az indokolásának kisebb, az átiratban írtak szerinti pontosítását, illetve kiegészítését követően a Be. 623. §-a alapján hagyja helyben.

[43] A védő fellebbezésének írásbeli indokolása szerint a másodfokú határozat ellen szóban bejelentett fellebbezése elsődlegesen a terhelt felmentésére, másodlagosan pedig a kiszabott büntetés mértékének enyhítésére irányult.

[44] Anyagi jogszabálysértés és a bizonyítékok hibás értékelése körében kifejtette, hogy 25. vádpont esetében tévesen jutott arra a következtetésre a másodfokú bíróság, hogy bűncselekményt valósított meg I. r. vádlott. Sem a sértett, sem a vádlott nem erősítette meg, hogy kifejezetten új alkatrész megvásárlására irányult a jogügylet, illetve az alkatrész ára is azt tükrözi, hogy használt alkatrész megvásárlása volt reális. Az, hogy az adott időpontban nem voltak nyitva az üzletek relevanciával nem bír, hiszen készleten is lehetett I. r. vádlottnak bontásból eredően működőképes, jó állapotú, használt alkatrész vagy egy szerelő kollégájától, ismerősétől és akár egy „maszek bontóból” is megvásárolhatta azt, ami meg tudott történni munkaidőn kívüli időben is.

[45] Az égőfej szükségessége kapcsán kiemelte, hogy sértett laikus és az idő eltelté okán rosszul is emlékeztetett annak kapcsán, hogy valójában milyen alkatrész cseréje is volt indokolt a kazánban.

[46] Nem irreleváns továbbá azon körülmény, hogy működőképes állapotban hagyta ott I. r. vádlott a kazánt, hiszen a vádhatóság nem igazolta bizonyítékkal kétséget kizáró módon, hogy vádlott hibás szerelési tevékenységére visszavezethető módon került ismét hibás állapotba vagy egy régi és összetett műszaki eszköz egyéb alkatrészének meghibásodása okán következett ez be. A kétségkívüli bizonyítottság hiányában nem lehet a terhelt terhére értékelni a körülményeket, illetve az egyes vádpontokat külön kell minden esetben értékelni, hiszen az esetben is, ha voltak olyan esetek, amikor valóban csalást követett el vádlott még nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy minden vádpont esetében ez volt a helyzet.

[47] A csalási szándék hiányát igazolja, hogy vádlott rövid időn belül megjelent, beszerelt egy működőképes alkatrészt, a bűncselekmény elkövetését a képzettség hiánya nem alapozza meg, különösen azért sem, mert a vádlott működőképes állapotba hozta a kazánt, így a szaktudása láthatólag megvolt a tevékenység elvégzéséhez.

[48] Az eljárásjogi szabálysértések körében megismételte a másodfokú fellebbezésében is hivatkozottakat SZZ tanúként történő meghallgatása és a telekommunikációs eszköz használatát illetően.

[49] A büntetés mértékével kapcsolatban álláspontja szerint a bíróság hibásan értékelte kisebb mértékben enyhítő körülményként az időmúlást. Az elsőfokú bíróság – mellyel egyetértett a másodfokú bíróság is - ezt azzal indokolta, hogy a bírósági eljárás során vádlott elérhetatlenné vált a bíróság számára, ugyanakkor a vádlott elérhetetlenségét magába foglaló időszakot levonva is a bűncselekmény büntetési tételkeretének maximumát többszörösen meghaladó időmúlásról beszélhetünk egyes cselekmények esetében. Ez alapján pedig megállapítható, hogy az időmúlás különösen jelentős, így azt kellő súllyal kell figyelembe venni a büntetés kiszabása során.

[50] Ezt meghaladóan az elsőfokú ítélet meghozatala óta ismételten több, mint egy év eltelt, így a másodfokú bíróságnak az ítélet meghozatala során ezt is figyelembe kellett volna vennie, továbbá a másodfokú ítélet óta ismételten közel 10 hónap telt el, mely időmúlást szintén a terhelt javára kell értékelni, mint nyomatékos enyhítő körülményt.

[51] Mindezek alapján az elsőfokú és másodfokú bíróság hibásan jutott arra a következtetésre, hogy a súlyosító körülmények voltak többségében, hiszen azok mértéke vagy megegyező volt, vagy az enyhítő körülmények voltak többségében, így a középértéktől való felfele történő eltérés nem volt indokolt a vádlott esetében.

[52] Végül kifejtette, hogy figyelemmel arra, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság ügyszám2. számú ítéletben kiszabott szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje 2019. szeptember 26. napján lejárt, így a Bv.tv. 28. § (1) bekezdés d) pontja és 29. § (1) bekezdése értelmében a szabadságvesztés végrehajthatósága 2024. szeptember 26. napján elévült, így annak elrendelésére elévülés végett már nincs mód.

[53] Összegezőként előadta, hogy a vádlott terhére rótt és harmadfokú eljárás által érintett bűncselekmény megalapozottan nem állapítható meg, lévén, hogy szándéka sosem terjedt ki a sértettek megkárosítására, a munkát elvégezte és pusztán egyéb alkatrészek elromlása okán került ismételten működésképtelen állapotba a kazán. A másodfokú bíróság a beszerzett bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte és nem vonta le a megfelelő következményeket a súlyos eljárásjogi jogszabálysértések kapcsán sem, melynek következtében téves következtetéseket vont le védenca bűnössége és az elsőfokú ítélet meg nem semmisítése vonatkozásában, így a másodfokú ítélet megalapozatlan és jogszabálysértő.

[54] A fellebbezés részletezett indokaira is figyelemmel a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és új eljárás lefolytatására tett indítványt.

[55] Másodlagosan a kiszabott eltúlzott büntetés mértékének enyhítését kérte, azzal, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a cselekmény tárgyi és az elkövető személyi körülményeinek alapos mérlegelését és megsértette a belső arányosság elvét is, továbbá a szabadságvesztés büntetéstől eltérő büntetés alkalmazása tekintetében hibás következtetésre jutott.

[56] A harmadfokon eljáró ítélőtábla a Be. 620. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó 621. § (2) bekezdés alapján a bejelentett védői fellebbezést tanácsülésen bírálta el, mert az arra jogosultak a nyilvános ülés kitűzését nem indítványozták és azt a bíróság sem látta indokoltnak.

[57] A védő által bejelentett másodfellebbezés nem alapos.

[58] Az ítélőtábla elsőként a másodfellebbezés joghatályosságát akként vizsgálta, hogy alkalmas-e a harmadfokú eljárás megindítására, és ha igen milyen terjedelmben nyitja meg az ítélőtábla felülbírálati jogkörét.

[59] A Be. 615. § (1) bekezdés szerint az első- és másodfokú bíróság ellentétes döntése ad lehetőséget a másodfellebbezésre, a (2) bekezdés a) pontja értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság az elsőfokon felmentett vádlott bűnösségét megállapította.

[60] Jelen esetben a 25. tényállási pontot illetően a fenti törvényi előfeltételek teljesültek, mert a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezését megváltoztatta és a vádlott bűnösségét kimondta, ezzel a másodfellebbezés lehetősége e bűncselekményt illetően megnyílt.

[61] A Be. 615. § (3) bekezdés a) és b) pontja szerint a másodfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezés sérelmezheti az ellentétes döntést, illetve kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredő, a Be. 583. § (3) bekezdésben meghatározott rendelkezést vagy indokolást.

[62] A Be. 615. § (5) bekezdése szerint a másodfokú ítéletnek a (3) bekezdésben meghatározottakon kívüli rendelkezése, illetve része ellen nincs helye másodfellebbezésnek.

[63] A Be. 584. § (1) szerint a fellebbezőnek meg kell jelölnie, hogy fellebbezését az ítélet mely rendelkezése, vagy az indokolás mely része ellen terjeszti elő.

[64] Jelen ügyben a másodfokú bíróság nyilvános ülésen kihirdetett ítéletét az ügyész tudomásul vette, ellene a védő fellebbezést jelentett be, anélkül, hogy annak okát, irányát megjelölte volna, és a bíróság tisztázta volna, hogy a fellebbezés az ítélet mely rendelkezése, hogy az indokolás mely része ellen irányul.

[65] A Be. 584. § (4) szerint, ha a bejelentett fellebbezés nem felel meg a Be. 584. § (1) és (2) bekezdés rendelkezéseinek és annak tartalma bejelentéskor nem tisztázható azt az ítélet valamennyi rendelkezése ellen bejelentettnek kell tekinteni.

[66] Jelen ügyben a másodfokú bíróság nyilvános ülésen kihirdetett ítélete ellen a védő fellebbezést jelentett be anélkül, hogy annak okát, irányát megjelölte volna és a bíróság tisztázta volna, hogy a fellebbezés az ítélet mely rendelkezése vagy az indokolás mely része ellen irányul.

[67] A fenti jogszabályhely értelmében helytállóan foglalt állást a főügyészség, miszerint az így bejelentett fellebbezést az ítélet valamennyi rendelkezése ellen bejelentettnek kell tekinteni.

[68] A Be. 618. § (1) szerinti teljes körű felülbírálat körében a harmadfokú bíróság az (1) bekezdés a) pont aa) alpont értelmében a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését az ab) pont szerint azon rendelkezését, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett és a b) pontnak megfelelően az első és másodfokú bírósági eljárást bírálja felül.

[69] Az ítéltábla az eljárási szabályok vizsgálata során nem észlelt olyan a Be. 608. §. (1) bekezdésben felsorolt abszolút eljárási szabálysértést, továbbá olyan súlyú a Be. 607. § (1) bekezdés szerinti relatív szabálysértést, amely a bíróságok ítéletének a Be. 625. § (2) vagy (3) bekezdésben írt hatályon kívül helyezését indokolná.

[70] A védő fellebbezésének írásbeli indokolásában jogorvoslatának irányát utólag pontosítva a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését is kérte.

[71] Eljárási kifogásként hivatkozott SZZ tanú személyes meghallgatásának elmaradását illetően a Be. 39. § (1) bekezdés g) pontjában és 42. § (1) bekezdésben foglaltak megszegésére, továbbá a vádlott személyes jelenlétének biztosítására vonatkozó védelmi indítvány elutasítása tekintetében a Be. 122. § (6) bekezdésben írt rendelkezés megsértésére.

[72] Az ítéltábla megállapította, hogy a védő eljárási kifogásait már a másodfokú eljárásban is előterjesztette (másodfokú ítélet [36]-[37]), amelyet a másodfokú bíróság részletesen megvizsgálva bíralt el és azokat, mint hatályon kívül helyezést megalapozó eljárási szabálysértést indokoltan utasított el [50]-[55].

[73] A másodfokú bíróság érvelése minden tekintetben helytálló, azzal az ítéltábla egyetért, annak megismétlése nem szükséges.

[74] Az érdemi felülbírálat során az ítéltábla osztotta a másodfokú bíróság álláspontját, miszerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást kellő részletességgel és alapossággal folytatta le.

[75] A vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálásához szükséges és még fellelhető bizonyítékot beszerezte, ügyfelderítési és indokolási kötelezettségének eleget tett.

[76] A Be. 619. § (1) bekezdés alapján a harmadfokú bíróság határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra, ha az további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott, vagy az iratok alapján a helyes tényállás megállapítható, a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető.

[77] A harmadfokú bíróság ezért vizsgálta, hogy a másodfokú bíróság által tett kiegészítéssel és helyesbítéssel kell irányadónak tartott tényállás megalapozott-e.

[78] Megállapította, hogy elsőfokú bíróság által megállapított tényállás felülbírálatát illetően a másodfokú bíróság nem tévedett, amikor úgy találta, az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságban szenved a Be. 592. § (2) bekezdés a) és d) pontja szerint a tényállás hiányosságai és téves ténybeli következtetés okán.

[79] A tényállás 1., 3., 5., 9., 10., 12., 15., 18., 20., 27., 29. és 30. tényállási pontja érintő részbeni megalapozatlanságot a Be. 593. § (2) bekezdés a) pontjában biztosított jogkörében az ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés alapján helytállóan helyesbítette és egészítette ki.

[80] Alappal mutatott rá ugyanakkor a fellebbezési főügyészség arra, hogy a 25. tényállási pont tekintetében a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás

nyomán keletkezett iratok tartalma és ténybeli következtetés alapján a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja alapján állapított meg az elsőfokú ítélettől eltérő tényállást.

[81] A másodfokú bíróság helytállóan hivatkozott a felülmérlegelés tilalmára, miszerint a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette.

[82] A másodfokú bíróság jelen ügyben az általa észlelt helytelen ténybeli következtetéseket az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapulvételével kiküszöbölve módosította a tényállást.

[83] Az ítéltábla a felülbírálat körében megállapította, hogy a másodfokú bíróság által helyesbített tényállás logikus, tényszerű, összhangban áll az iratok tartalmával, téves ténybeli következtetést nem tartalmaz, így a történeti tényállás a másodfokú eljárás során megalapozottá vált, ezért azt a Be. 619. § (1) bekezdés alapján a harmadfokú eljárásban is irányadónak tekintette.

[84] A tényállás alapján okszerűen vont következtetést a 25. tényállási pontot illetően a vádlott bűnösségére, az irányadónak tekintendő tényállás alapján a vádlott felmentésére a harmadfokú eljárásban nem kerülhetett sor, a védelmi fellebbezés megalapozatlan volt.

[85] A harmadfokú bíróság a törvényszéknek az ellentétes döntés tekintetében adott indokolásával egyetértett.

[86] A másodfokú bíróság részletesen vizsgálta, miben állt a vádlott megtévesztő magatartása, alkalmas volt-e arra, hogy a sértett tévedését előidézze és a tévedés okozati viszonyban áll-e azzal, hogy a sértett anyagilag károsult.

[87] Helytálló következtetéssel állapította meg, hogy az irányadó, a bizonyítékok helyes mérlegelésén alapuló tényállást kimeríti a csalás bűncselekményének valamennyi törvényben foglalt tényállási elemét. A tényállás tartalmazza, hogy a vádlott a sértettel elhitette, miszerint az általa sértettől felvett 38.000 forintért beszerzett alkatrészt szerelte a gázkészülékbe. Ezzel szemben a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a sértett vallomása, a később a szerelést végző szakember nyilatkozata, továbbá az elkövetés körülményei alapján levonható az a következtetés, hogy sem új, sem pedig használt alkatrész gázkazánba való beszerelésére nem került sor és a vádlottnak erre szándéka sem volt.

[88] A kárösszeg megállapítására vonatkozó okfejtése is helytálló.

[89] A védelmi állásponttal szemben irreleváns, hogy a vádlott a készüléket működőképes állapotban hagyta, márcsak azért is, mert a másodfokú bíróság a vádlott által munkadíjként kért összeget a kár megállapítása szempontjából figyelmen kívül hagyta.

[90] Ellentétben a védői állásponttal az, hogy a vádlott mindenféle speciális szakértelem, megfelelő iskolai végzettség és hivatalos engedély nélkül jelentkezett szerelői feladatok elvégzésére, a sértettek megtévesztésére volt alkalmas, hogy valamifajta szaktudással mégis rendelkezett a gázkészülékkel illetően, a vádlott tudattartamának megállapítása szempontjából irreleváns.

[91] A másodfokú bíróság a módosított tényállás alapján helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a csalás törvényi tényállásának a megvalósulásához szükséges okozati összefüggés a 25. tényállási pontban foglalt cselekményt illetően a vádlott terhére megállapítható.

[92] A cselekmény minősítése tekintetében az ítéltábla osztotta törvényszék álláspontját, a közeli elkövetésre tekintettel az üzletszerűség mint minősítő körülményt illetően is.

[93] A harmadfokú bíróság a fellebbezéssel nem érintett bűncselekmények vonatkozásában a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezést a Be. 618. § (3) bekezdés a) pontja alapján annyiban vizsgálta, hogy a vádlottat fel kell-e menteni, vele szemben az eljárást meg kell-e szüntetni, továbbá, hogy a bűncselekmények minősítése törvényes-e.

[94] Az ítéltábla ezen vizsgálat eredményeként nem észlelt olyan körülményt, amely miatt a vádlottal szemben a fellebbezéssel nem érintett bűncselekményeket illetően felmentésnek, hogy az eljárás megszüntetésének lenne helye.

[95] A cselekmények minősítését illetően az ítéltábla csak részben értett egyet a fellebbviteli főügyészség álláspontjával.

[96] A másodfokú bíróság 15 tényállási pontot - közte a 39. tényállási pontot - illetően nem osztotta azt az első bírói érvelés, miszerint a cselekmények hamis magánokirat felhasználása vétségeként is minősülnek (másodfokú ítélet [139][147], a felsorolás azonban a 39-es tényállási pontot illetően téves, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság e cselekményt illetően a hamis magánokirat felhasználása vétségét nem állapította meg (elsőfokú ítélet [30]). Ennek okán e cselekmény önmagában, és nem a másodfokú ítéletben írtak szerint egységesen minősül vagyon elleni bűncselekménynek.

[97] Hasonló érvelés mellett a 14. tényállási pontot illetően az ítéltábla nem osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját.

[98] Az ítéltábla megállapította, hogy a jogi minősítés körében [30] az elsőfokú bíróság nem mondta ki a vádlott bűnösségét e tényállási pontot illetően közbizalom elleni bűncselekményben – is -, ehhez képest a másodfokú bíróság azon tényállási pontokat illetően minősítette a vádlott cselekményét egységesen vagyon elleni bűncselekménynek, amelyek esetében az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségét közbizalom elleni cselekményben is megállapította.

[99] A harmadfokú eljárásban a Be. 618. § (3) bekezdés a) pont értelmében a fellebbezéssel nem érintett rész tekintetében akkor kerülhet sor a minősítésre vonatkozó rendelkezés felülbírálatára, amennyiben az törvénysértő.

[100] Jelen esetben az ítéltábla álláspontja szerint a másodfokú minősítés - pontosabban, hogy a másodfokú bíróság e cselekmény minősítését nem érintette - nem volt törvénysértő, ezért a minősítés megváltoztatására harmadfokú eljárásban nem kerülhet sor.

[101] A harmadfokú eljárásban a vádlott terhére bejelentett fellebbezés hiányában a másodfokú bíróság által kiszabott ítéletet a Be. 595. § szerinti súlyosítási tilalom miatt kizárólag a vádlott javára lehetett volna megváltoztatni, erre azonban az ítéltábla nem látott indokot.

[102] A büntetés kiszabása során irányadó szempontokat az elsőfokú bíróság nagyjából feltárta, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által számba vett körülményeket is értékelte azokat helytállóan egészítette ki.

[103] Az enyhítő körülményként értékelt, az utolsó az elkövetéstől (2019. december 5.) számított jelentős időmúlás nyomatékát a másodfokú ítélet meghozatala óta eltelt idő is növeli.

[104] Ezzel szemben – helyesen - nagy nyomatékval értékelt súlyosító körülményként a bíróság a sorozatos elkövetést, azt a vádlott több jogerős felfüggesztett szabadságvesztés büntetés próbaideje alatt, illetve az ugyanilyen csalási cselekmények elkövetése miatt vele szemben kiszabott jogerős elítélés után követett el több bűncselekményt.

[105] A súlyosító körülményként értékelt bűnöző életmódot nemcsak a vádlott előélete, a cselekmények sorozatjellege és a büntetőeljárás hatálya alatti elkövetés támasztja alá, a vádlottnak elsőfokú ítéletben megjelölt e-mail-címe is, amely még mindig az ugyanilyen jellegű bűncselekmények elkövetésére utal.

[106] A védői állásponttal szemben a súlyosító körülmények száma és nyomatéka meghaladja az enyhítő körülményeket, figyelemmel továbbá arra, hogy a vádlott társaival szemben a bíróság előkészítő ülésen hozott döntést és szabott ki büntetést a belső arányosság sem sérült.

[107] Összességében a másodfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó szempontokra és a bűnösségi kör szűkülésére is figyelemmel a vádlottat illetően tettarányos, a személyében rejlő társadalomra veszélyességhez igazodó, igen méltányos tartamú szabadságvesztés büntetést szabott ki, melynek enyhítése nem indokolt.

[108] A szabadságvesztés tartamának csökkentésével arányban a másodfokú bíróság közügyektől eltiltás büntetés tartamát indokoltan csökkentette.

[109] A törvényszék N.L. vádlott esetében a társaival közösen elért haszon összegét osztva az állandó bírói gyakorlatnak megfelelően állapította meg az őt terhelő vagyonekobbzás mértékét (BH2016.162.).

[110] Helytállóan állapította meg a törvényszék, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság 19.B. 11680/2017/9. számú ítéletével kiszabott 6 hónap szabadságvesztés végrehajthatósága a másodfokú elbírálásig elévült.

[111] Az erre vonatkozó indokolás [173] a fellebbviteli főügyészség átirata szerint annyiban helyesbítendő, hogy a végrehajthatóság elévülését a Bv. tv. 28. § (1) d) pont és a 29.§ (1) bekezdés szerint helyesen a próbaidő leteltétől számított öt év eltelte alapozza meg.

[112] A másodfokú ítélet egyéb egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezései is törvényesek.

[113] A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét a Be. 624. § (1) alapján a minősítést illetően részben megváltoztatta, egyebekben azt a 623. § szerint helybenhagyta.

Budapest, 2026. április 9.

dr. Magócsi István
a tanács elnöke

dr. Kósa Zsuzsanna
előadó bíró

dr. Fatalin Judit
bíró

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ügyszám számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 2.Bhar.340/2025/6. számú ítélete folytán jogerőssé vált.

Budapest, 2026. április 9.

dr. Magócsi István
a tanács elnöke